

Xosé Luís Pérez García

Concello de Vilardevós

Quero felicitar o Consello da Cultura Galega por esta iniciativa, felicítarme a min mesmo e a moitos dos ouvintes porque, despois da intervención do director xeral de Montes e do conselleiro, sabemos as liñas que se van abordar no tema da política forestal, liñas que comparto practicamente na súa totalidade, e que supoñen un rumbo moi distinto do que se fixera ata agora.

Vou ser breve porque prefiro que saian temas, despois, no debate. Estou totalmente de acordo como alcalde en que a política de extinción de incendios debe levar a Administración autonómica. As cuadrillas dos concellos teño que dicir que foron unha chanza no sentido de que se colocaba xente que non tiña traballo, e dalgún xeito se lle debía un favor electoral, sen cualificar, sen exame médico, sen unha declaración xurada de que non padece ningunha enfermidade. Pero que se libren de que os pille un lume nunha valgada porque e todos sabemos o que sucede. Debe ser logo competencia da comunidade autónoma en convenios co Estado. Os protocolos de actuación son moi deficientes. O feito de vermos que en lumes como os deste ano ou doutros anos, o descoñecemento do medio é total, malia a boa vontade dos axentes e das cuadrillas todas. Atoparse nun medio hostil, estar nunha situación de risco para a vida e non saber por onde metemos o coche, unha *bull-dozer*, en que situación estamos, por onde imos saír, por onde pode meter a motobomba... podemos contar moitos casos.

Outro dos graves problemas que vexo é que os axentes cooperan no que é un lume, pero non hai un xefe de distrito que supostamente debe coordinar a actuación aí, salvo en lumes como os deste ano. Nun lume o xefe do distrito é o que debe coordinar o método de actuación. Que ocorre? Que aí aparecen os grupos de intervención rápida, que non sabemos que función teñen pero que están para este tipo de problemas. E ao mellor os concellos que os temos utilizámoslos para segar e regar o céspede do xardín, e non os formamos nin lles damos material. Temos os voluntarios

de Protección Civil, e o voluntariado ten que estar preparado para catástrofes. Os incendios deste verán ou doutros veráns son verdadeiras catástrofes, polo que significa a súa propagación con causas a favor (vento, sequidade...) e que poñen en perigo as vidas e os bens das persoas. Non temos un voluntariado que poida actuar aí, nin tampouco no caso das nevadas, roturas ou inundacións.

Hai algún voluntario no meu concello, estamos os de sempre coa boa fe, pero non temos coñecemento. Despois atopámonos co que eu chamo «o novo turismo dos lumes», as típicas persoas que están de vacacións, que aparecen no terreo para conseguir a mellor foto, a mellor instantánea da cámara dixital, e logo contar a aventura cando vaian para Madrid, Bilbao... ou A Coruña ou Santiago. E que non deixan de ser un atranco para a actuación dos verdadeiros profesionais.

Estou totalmente en contra de que na extinción de incendios participe tanta xente, clarificalo e que o leve a Comunidade Autónoma con máis formación, máis medios e que alguén coordine. Nesta mesa falouse disto, e case representamos as dúas Galiciaas. Eu escoitara as comunidades veciñais de montes en man común da provincia de Pontevedra e da Coruña, da zona do Barbanza cos seus problemas e coas súas virtudes, cos seus beneficios. Cólleme un pouco en cueiros –perdoade a expresión– con respecto á provincia de Ourense porque son dous mundos completamente distintos. Porque cando podemos estar falando de reforma agraria nestas dúas provincias, cando se está formulando o feito de facer concentracións parcelarias, facer parcelas dos montes comunais para o seu aproveitamento, que imos dicir sobre Ourense que é precisamente a zona de máis incendios? A inmensa maioría das comunidades non funcionan e iso si que me preocupa; por que a Administración tendo os medios non actuou? Da Administración saínte, hai unha Lei de montes que di: o grave abandono do monte supón que ten que intervir. O que máis me chama a atención de todo isto é que eu estou falando como alcalde e supostamente temos todas as competencias sobre o noso territorio, ou debémoslas ter, en incendios. Pero non sei que competencias temos, salvo esa cuadrilla que contratamos, pómola á disposición do servizo de

extinción de incendios de comarca e non a vemos máis. Achegamos o 30% e non queremos pensar nin nas responsabilidades que nos poden caer, incumprimento de horarios, de material, etc. Ata que pase algo, ata que quen vai pise un cable e leve unhas botas que non estean homologadas, pero iso sería outra parte.

Entón, aí non pintamos nada salvo iso. E logo sobre o territorio tampouco pintamos nada porque en montes públicos creo que só é así na provincia de Ourense na zona de Entrimo e pouco máis, co cal son das comunidades veciñais. Con toda razón a responsabilidade é dos propietarios, pero cando hai un grave abandono do monte, haberá que buscar unha fórmula mediante a cal, se non se xestiona o monte, se está en grave abandono, aí si que pode intervir a Administración local. Porque é o seu territorio, e aí ten que haber unha enorme facultade ou un decreto, para que dalgunha maneira o aproveitamento sostible ou non sostible de plans de actuación dos concellos para que nunha propiedade que é comunal, dos veciños, poidamos dalgún xeito sacarlle un beneficio e poñer ese monte en valor.

Isó non ocorre e na provincia de Ourense, salvo que alguén me dea datos. Creo que estamos en cueiros.

Como consecuencia de poboación envellecida, hai comunidades de montes que se constitúen sobre o papel, xuntámonos catro un día (coma naquela canción do gato) facemos uns estatutos, poñemos unha directiva e despois alí que non hai nada, nin libro de contas, nin de actas, nin rexistro de canto se ingresa. Ou sexa iso para nada. Nos concellos en que ese monte ten un titular, o feito de que este monte estea en grave abandono favorece a propagación dos incendios que veñen doutra zona e sucede o que sucedeu. No meu concello arderon 4945 hectáreas este ano en privados, non privados e deixado a monte; todo o que colleu polo medio.

Dicía que había que poñer máis formación a disposición dos axentes forestais e da xente que opera no lume con novas tecnoloxías. Entendo que hoxe co sistema que temos de cartografías, non debe ocorrer cando se chega a un sitio e é de noite que non saibamos onde estamos, como están os camiños, que saídas te-

mos, por onde podemos atallar o lume. Non podo entender como este ano en Vilardevós, independentemente do que se diga aquí, puideron arder esas hectáreas ou na comarca de Monterrei puideron arder 11 000 hectáreas máis o que levou en Portugal, despois de 16 ou 20 anos actuando en incendios, coñecendo as pistas, os axentes forestais, os xefes de distrito, todo o operativo, todo o mundo que estivo operando na loita contra incendios.

Para min, a pesar de todas as condicións climáticas é moi difícil explicarlles aos veciños como non se puido atallar ese lume. É duro dicilo pero eu son dos que digo que si houbo unha economía do lume, polo menos na provincia de Ourense, no que eu coñezo, e aí gustaríame que se atallase o asunto, porque nesa economía do lume é triste ver o que vemos os que estamos tamén canda os axentes forestais. Eles sábeno.

A xente di: «pero por que non meteu a *bull-dozer* antes se xa leva aquí unha hora?». O sentido común diría que fíxese a devasa e que fose pegando no lume aí. E empézase a meter cando xa está o lume encima, ten que saír axiña a *bull-dozer* e o lume pasa (iso vímolos).

Vimos motobombas que se escapulan, en pleno incendio. É triste dicilo, pero eu podo poñer lugar, hora e xente que me acompañaba. Non pode ser que unha motobomba se escape. Eu podo entender que o persoal estea canso, pero en pleno lume non poden estar dese xeito as motobombas.

Non podo entender que haxa unha distribución de auga en Ourense cun extractores, cunhas cisternas, e que se teña que desprazar ao mellor 100 km desde a zona de Monterrei á zona do Ribeiro por exemplo. Non o podo entender nin eu nin os paisanos porque, no mellor dos casos, un tractor circulando cunha cisterna de 6000-8000 litros por unha estrada nacional non creo que pase dos 40 km/h. Fagamos a media de que tes que poñer a auga a 100 km ou a 50.

Entendo que hai outros sistemas, temos empresas, mesmo provinciais que teñen camións cisterna. E é pura economía, trataríase de contratar que nos puxeran 25 000 litros de auga nos puntos onde temos o incendio etc. Entendo que hai unha economía

do lume á parte doutros factores que loxicamente se benefician do que é o lume, e levan vivindo máis ben ou máis mal, moitos máis ben do que foi a política do lume, a política forestal da extinción do lume. Gustaríame que desde a nova Administración se tomase en consideración isto.

E xa para rematar, algo que apunto tamén e que deixo aí, e non sei se é politicamente correcto dicilo aínda que a información está ben, e felicito á nova Administración pola información e a transparencia no que foron os lumes. Co que este ano ardeu isto dános pé a que poidamos pedir, reclamarlle a Madrid. Houbo antes un escurantismo, non ardía, ardía pouco e ao final resulta que nas estatísticas sempre ardía. Na política informativa dos medios de comunicación, e téño que dicir así, ás veces hai temas de país e este por suposto que o é. Pero no tratamento informativo ao mellor estamos dando pé a foto en todos os xornais día si día tamén, arde Galicia, arde Galicia... E ao mellor estamos alimentando o lume no sentido de que coincide nunha época onde todos estamos de vacacións, na praia, non hai noticias moi de primeira liña, e entón as noticias son alarma social: foto do lume, foto nas casas. Non imos coartar a liberdade de expresión (que podíamos discutir moito sobre o tema) pero si que quizais tivésemos que reflexionar todos sobre isto e decidir ata que punto debía continuar esa liña. Información si, pero non tan visualizada no efecto en que alguén pretende.